

NIEMENSKI

KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13. tel. 166
 Redakcja otwarta od 12-11-6
 Administracja 10-11-6
 Prenumerata miesięczna zł. 4.
 z odnośnieniem i przesyłką poczt. 4 zł. 50 gr.

№ 50 Rok I.
GRODNO
 sobota 20 września 1924 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m za tekstem 20 gr. Drobne za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięczne p/g umowy. Dla ogłoszeń układ stronicowy 8-mio szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy ogłoszono w nagłówku, obowiązuje wszystkie już przyjęte za mówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

W sali przy ul. Hoovera № 6 (dawnej Iwanowska) będzie wystawiona całkowita kolekcja wzorów, otrzymanych z powrotem ze Lwowa, gdzie były prezentowane na Targach Wschodnich i osiągnęły tam olbrzymie powodzenie.

Półowa wpływów z tej wystawy przeznaczą się na rzecz miejscowej Ligi Obrony Powietrznej Państwa, półowa zaś na rzecz Ochrońki dziecięcych m. Grodna.

Cena wejściowa 1 zł.

W związku z 25-leciem z-łożenia

NIEMENSKIEJ FABRYKI

— w Grodnie —

Dyrekcja Fabryki powzięła zamiar zapoznać publiczność m. Grodna z produkcją Fabryki, która winna zaciekać amatorów sztuki. Wystawa otwarta od 20-go do 26-go b. u.

Sala prezentacji będzie otwarta dla publiczności codziennie od godziny 5-ej do 11-ej wieczorem.

W niedzielę cały dzień od 10 rano do 11 wieczorem.

UWAGA! W razie życzenia któregoś z widzów nabycia niektórych wyrobów Fabryki, to łakowe, o ile okazy się gotowe na składzie, będą sprzedawane po cenach fabrycznych z doliczeniem 10% na rzecz wymienionych wyżej instytucji.

Pszenna mąka taniej!!

Młyn parowy O. Kosowskiego w Grodnie, zawiadamia Sz. Odbiorców, iż z dniem dzisiejszym obniżona została cena najlepszego, ogólnie znanego, gatunku mąki 4/0A, która nie ustępuje jakościowo najlepszym gatunkom mąki amerykańskiej, jak „Nelson” etc.

o 1 milion marek na pudzie.

W sobotę d. 20 b. u. w Teatrze Miejskim wystąpi światowej sławy pianista

LEO SIROTA

oraz primadonna Dobosz Markowska

w swym najnowszym repertuarze.

Bilety do nabycia w księgarni Iberskiego. Część dochodu przeznaczą się na Przytułek dla dzieci.

Czy słuszna miara?

Jak powiedziałem, stwierdzony został fakt, że w poprzednim okresie podatkowym 11-go półrocza 1923 zapadne wskutek ciągłej dewaluacji marki polskiej, zostały obroty na ogół zbyt wysoko oszacowane. Płacąc jednak wysoki podatek mniej wartościowymi markami płatnik nie odczuwał tego zbyt, zwłaszcza, że cechą chwili było małe liczenie się z marką i pewna lekkość myślności w szafowaniu nią. Poza tym w wielu nader wypadkach grał także rolę czynnik obywatelski dobrej woli, chęci dopomożenia Rządowi, zmagającemu się z olbrzymim zadaniem się po nad siły podjętym problemem sanacji Skarbu i regulacji waluty. W krótkim półrocznym okresie czasu zmieniły się stosunki zasadniczo. — W maju

r. b. w życie wprowadzona reforma walutowa dała wzamian inflacyjnej, zdeprecjonowanej marki polskiej, — złoty — pełnowartościowy pieniądz o stałym, pewnym i wysokim kursie giełdowym. Odrzuć też się dały odczuć skutki, stale towarzyszące wszelkim przedsięwziętym reformom walutowym. Wezbrany potok pieniędzy zatamował się, bo ustąpiła potrzeba wymiany, ich na towar czy obcą walutę, czyniąc miejsce rozważnej rezerwy w wydatkowaniu, usprawiedliwionej nowością sytuacji, jak również brakiem znaków obiegowych. Przyszła więc stagnacja we wszelkich dziedzinach życia publicznego i nieuchronny w podobnych wypadkach kryzys. Złoty stał się pieniądzem wielkim, jak twierdzi ludność żydowska, znająca

się na tem, jak na swoich warsztacie pracy.

Ten stan, to cofnięcie się ogólnego obrotu pieniężnego należało Komisji Szacunkowej uwzględnić i przede wszystkim przeprowadzić rewizję przeszłorocznych wymiarów, oprócz tegoroczne na podstawach realnych, odpowiadających stosunkom rzeczywistym. Tego nie uczyniono, — błąd pierwszy — a biorąc za podstawę nieaktualne wymiary okresu poprzedniego i opierając na nich wymiary obecne, uważali podatek obrotowy za jedno z najważniejszych źródeł, zasilających gospodarkę państwową, (widocznie zasugerowani), solidaryzując się z Przewodniczącym Komisji i tu popełnili błąd drugi — kardynalny — a mianowicie, że nie licząc się wcale z widocznym zmniejszonym obiegiem pieniądza i powszechnie przeżywanym przesileniem ekonomicznym — uchwalili podniesienie i tak już za wysoko oznaczonego obrotu jeszcze kilkakrotnie, tak iż szacunek stał się wprost fantastycznym, rażąco różniącym z istotnym stanem rzeczy, — na niekorzyść płacących podatki obywateli. Niezawodnie, że powodawano się najlepszymi chęćiami odnośnie Skarbu Państwa, i jedynie z tem się licząc zignorowano wszelkie zasady zdrowej gospodarki, nakładając ciężary ponad wszelką wystarczalność i możność płatnika, wyrządzając dotkliwą krzywdę i szkodę społeczeństwu i czyniąc w następstwie nieuniknione wyływy w dochodach skarbowych i równowadze gospodarki państwowej.

Zbytnią gorliwość przynosi najczęściej szkody i niestety w tę własnie ostateczność wpadła Komisja Szacunkowa, nie chroniąc bynajmniej przed zakusami fiskalizmu spółobywatela, podatnika, który przeciwnie winien być otaczany należytą opieką, by spełniał swe zadanie jako żywota, stale rozwijająca się komórka organizmu ogólnopolskiego.

Zo stanowiska bezwzględnie neutralnego obserwatora, pozbawionego wszelkich uprzedzeń, stwierdzić należy, że Komisja Szacunkowa nie stanęła na wysokości swego zadania, że niedostatecznie spełniła włożony nań poważny obowiązek obywatelski. Przyszłszy do tego przeświadczenia należy znaleźć przyczyny, powodujące podobne skutki, a usunąwszy je naprawić, co się tymczasem da naprawić a w przyszłości zaś uniknąć należy powtórzenia błędów podkopujących u podstaw bieg życia społecznego i byt pojedynczych obywateli.

R. P.

Teatr Miejski

W niedzielę i poniedziałek finałowa sztuka Laktosa „Pierścień z szafirem”, który podobal się ogólnie, dzięki przesłicznej wystawie i wybornej grze głównych wykonawców, pp. Piaskowskiej, Malinowskiego, Urbańskiego i Zebrowskiego.

W próbach świetna komedia francuska „Dwaj mężowie pani Maty”, pełna dowcipu, pikanterji i humoru Autor wyposażył dzieło swoje w taką dozę niespożytej wesołości, tyle iście galijskiego, piętającego się jak szampan dowcipu, z największym mizantrop i hypochondryk wychodzi z teatru rozbawiony i pogodzony z życiem. Pracownie rozpoczęły przygotowanie nowych dekoracji.

Lek. Bantysta
Zofja Morawska
 po powrocie wznowiła
 przyjęcia.
 GRODNO, ul. Brygidzka № 1
 od 2-7 po poł.

Sawinkow i jego upadek

Nekrolog zdrajcy

Jeszcze przed otrzymaniem oficjalnych danych o ucieczce Sawinkowa do Moskwy i uznaniu przezeń władzy bolszewickiej powiedziałem, że jest on zwykłym politycznym awanturzystą, oraz człowiekiem, który jakkolwiek posiada „rewolucyjną” (właściwie zdradziecką) przeszłość, obecnie jest dla emigracji zwykłym degeneratem, moralną nicością, który jednak był deprawatorem tego wszystkiego co było ożywczo i uczciwiego w rosyjskim narodzie.

Trzeba mieć „niezwykłą” bezczelność, „rewolucyjne” zuchwalstwo, aby pysznić się swoją skruchą i uznaniem władzy, która nigdy nie miała i dotąd nie ma miru u całego rosyjskiego proletariatu.

Święta racja ma Filozofów, pisząc w odpowiedzi na list Sawinkowa „Dla mnie jest Pan martwym lwem, a z tym żywym psem, który obecnie znajduje się w Rosji, nie chcę mieć nic wspólnego. Dla ocalałego żywego psa mogę mieć jedynie pogardę”.

Należy zwrócić uwagę, że jest to głos, szanowanego, cenionego przedstawiciela rosyjskiej inteligencji, przyjaciela Sawinkowa poświęcającego przeszło ćwierć wieku walce za oswobodzenie Rosji od wszystkiego wokół siebie niszczonego samowładztwa. Skrucha oraz uznanie przez Sawinkowa dyktatury przemijających wielkości, o przestępnej przeszłości szantażystów, spekulujących żywą krewią rosyjskiego narodu, jest istotną tragedią, nieuniknionym rozkładem i katastrofą dla całego ruchu rewolucyjnego w Rosji.

Przyznać się i wyrażać skruchę, że nie pobił autoniszczycielstwa, że nie demoralizował, nie zniesławiał ufnie nąwół ciemne masy, że nie dopomagał do przedwczesnej śmierci swych rodzących braci, że w imię III-iej międzynarodówki nie brał w swoim czasie udziału i nie uśmiercał dusz, serc i rozumów ludzkich, mógł jedynie „patryota” Sawinkow, dumnie przystępujący w pełnej zbroi do zdemaskowania białego ruchu w Rosji. Jak powiada Filozofów, awanturzysta wziął górę w Sawinkowie nad wolą, rozumem, sumieniem i honorem.

Martwy Lew Sawinkow, prok i chluba rewolucyjnego ruchu, w swoim czasie bojownik za ojczyznę i swobodę znalazł się u nóg najeżonego żywego psa wściekle rzucającego się na wszystkie strony, aby móc ugryźć swoich i zarazie zdrowić części organizmu całej ludzkości.

B. Sawinkow jest więcej niż zdrajcą i „martwym lwem”! „Patryota”

Sawinkow szczydzi z tysięcy swych braci, którzy marnie zginęli, zuchwale, i ordynarnie rzuca wyzwanie tym, którzy jeszcze żyją rozrzuceni po nieobjętych przestrzeniach całego świata, nie przestając wierzyć w uleczenie swaj ojczyzny.

Tam w Rosji, na gromadach trupów, padłych w szlachetnej walce włościanina, kozaka, robotnika, inteligenta i „burżuazji” oficera, w tej chwili Sawinkow sięgający po zdobycie kapelusza Napoleona, narazie pisze swoje „demaskujące” Europeę elaboraty i dumnie wyprawia stypę zarówno umarłym jak i żyjącym, niosącym w ręce swój krzyż, byłym towarzyszom broni.

I dopiero wtedy powiada Filozofów, gdy zmuszany był Pan stać się skromnym emigrantem nie wytrwał Pan”.

„Istotnie „skromnym emigrantem”!.. Uczciwa, dumna emigracja obecnie jeszcze ściślej złącza się pod swymi znakami i zatknie je tam, gdzie ludzie z sumieniem, honorem, i rozumem nie zaprzestają walki za przyrodzone prawo swego narodu i kulturalnego życia, nie zaś za III-ą międzynarodówką, na czele której stoją zdrajcy całej ludzkości, Sawinkow w towarzystwie takich samych „patryotów” Trockich-Bronsztejnów i S-ki.

I aby tylko obecnie nie stało się na podobieństwo starego ceromonjału francuskiego, królewskiego dworu: „le roi est mort, vive le roi!” z tą tylko różnicą, że Sawinkow i inni chociaż są martwymi lwami, lecz migracja żyje w przyszłość Rosji i słowiańskich narodów — jest jeszcze dosyć mocna.

Alfa.

Jubileusz Firmy

W dniu 25 b. m. NIEMEŃSKA FABRYKA wyrobów introligatorskich i artykułów skórzanych obchodzić będzie 25-letni jubileusz swego istnienia.

Na uczczenie tej doniosłej dla siebie daty Niemeńska Fabryka urządzi w Grodnie wystawę swoich wyrobów, otwarcie której nastąpiło w dniu dzisiejszym t. j. 20 b. m.

Wystawione zostały eksponaty, które mieściły się w pawilonie firmy, znajdującym się na Lwowskich wschodnich targach, a oprócz tego specjalne okazy, przygotowane dla uświetnienia grodzieńskiej wystawy.

Przed niedawnym czasem mieliśmy sposobność zwiedzenia zakładów tej firmy i lubowania się

prawdziwie artystycznymi jej wyrobami z dziedziny galanterji skórzanej, tekturowej, papierowej i specjalnej masy, oraz kancelaryjnych przyborów. Pozostawiając szczegółowy opis wyrabianych przedmiotów do sprawozdania z wystawy, poprzestaniemy na skonstatowanie, że w dziedzinie specjalności fabryki uwzględnione są wszystkie artykuły, jakie tylko mogą mieć zastosowanie w instytucjach i przedsiębiorstwach, dla użytku których wyroby te służą.

Twórcą i inicjatorem tego wspomnianego przedsiębiorstwa jest współwłaściciel takowego p. Langbort, będący duszą ożywiająca ten złożony mechanizm, z pod którego artystycznej ręki wyobodzi tysiące najbardziej pomysłowych wzorów i modeli wyrobów.

Nadnimeńska fabryka była bezkonkurencyjnym przedsiębiorstwem na olbrzymich terenach przedwojennej Rosji i obecnie w granicach naszego Państwa pozostała nadal bez konkurencji. Jeżeli chodzi o rozmach fabryki, uwzględniającej największą różnorodność wyrobów to firma ta nie ma podobnej sobie w Europie, bowiem zagraniczne fabryki specjalizują się w poszczególnych wyrobach, tak, że na kolekcję wyrobów Niemeńskiej fabryki składa się kilkanaście fabryk, pracujących szczególnie nad różnymi częściami tej kolekcji.

Fabryka mieści się w dużym gmachu przy ul. Piłsudskiego № 7 — obecnie odradza się z wojennej martwoży i szybko dąży do rozwoju przedwojennego. Uruchomione są dwa piętra po 2 olbrzymie sale na każdym piętrze. Wkrótce uruchomione zostanie jeszcze jedno piętro o takichże rozmiarach.

Narazie zajętych jest 127 pracowników w całej fabryce, lecz normalnie powinno pracować na każdym piętrze po 150 pracowników.

52 elektryczne maszyny pomocnicze najrozmaitszych konstrukcji i zastosowania, stanowiące ostatnie słowo techniki, przygotowują i wykończają pieszcząc oko arcydzieła.

KRONIKA

Koncert L. Siroty

Dla amatorów i znawców prawdziwej muzyki, zapewne nie objętym będzie przeświadczenie o istotnej wartości i wszechświatowej sławie dzisiejszego koncertanta. L. Sirota w sferach prawdziwych znawców uznany jest za jedną z najpierwszych sił artystycznych doby obecnej. Tutejsi melomani, ciesząc się z zapowiedzianego występu sławnego muzyka, jednocześnie wyrażają obawy czy uda się koncertantowi zdobyć w Grodnie instrument, który byłby godny służyć mistrzowi tonów.

Ulewa pięćdziesięciogroszówek

Wprost zastraszającym objawem jest moc pojawiających się fałszywych banknotów opiewających na różne sumy. Ilość podobnych pięćdziesięciogroszówek, nazważ można formalną ulewą. Świeżo komunikują nam że w rejonie II-go Komisariatu znaleziono w pewnym sklepie większą ilość tych fałszywków. Właściciel sklepu został aresztowany. Nie wątpimy, że uda się nakoniec trafić na źródło tak obficie tryskające.

„Mejszele”

Proszemi jesteśmy o zaznaczenie, że „Mejszele” reklamowany na afiszach kina Lira i następnie pokazywany na filmie grodzieńskim, nie jest pracownikiem w piekarni Żaluckiego.

Wystawa Pszczelnicza-Ogrodnicza w Letniej Muzie OTWARCIE

Zamienie pokój z kuchnią w Białymostku na jeden pokój w Grodnie. Wiadomości w Redakcji „Nadnimeńskiego Kurjera”.

Zgubiono dowód osobisty wydany przez Starostwo Białostockie na imię Jenty Krawieckiej Druskieniki dom Szwareborda.

Ceny niższe! Uwadze P. T. Nauczycielstwa i Młodz. Szkolnej!
Księgarnia i skład materiałów pisemnych
E. IBERSKIEGO GRODNO
Dominikańska 31.
poleca w wielkim wyborze na rok szkolny 1924—1925
Podręczniki szkolne. Dla wszystkich Grodzieńsk. Zakładów Naukowych
Artykuły pisemne, przyrządy do rysunków i kreślenia i t. p.
— po cenach niższych —
UWAGA: młodzież szkolna zakupująca u mnie podręczniki szkolne, otrzymuje zupełnie bezpłatnie „mój dziennik” do zapisywania lekcji.

Kino LIRA
WIOSENNE PORYWY W-g słynnej pow. Turgieniowa p. t. Wiosenne Wody
Dziś
Dramat życiowy—w rolach **OSIP RUNCICZ** i słynna gwiazda ekranowa **Diana Karenne**
główn. ulubieniec publiczności
Nad program: Widoki miasta GRODNO z natury.

Kino EDEN
Genialny niezrównany faworyt płci pięknej
HARRY PEEL
Dziś
w 10 akt. dramacie o silnym napięciu demonstrowanym w jednym programie p. t.
PIEKIELNY KARNAWAŁ
Ceny miejsc od 1 złotego dla dorosłych.